

כלכלה בדרך הקלה – ספר תרגול בתורת המחירים ב'

מומלץ מאד לקרוא עמוד זה

אתר GOOL ממציא דרך חדשה לעזור לכם להצליח בבחינות. מעכשיו אתם מקבלים ספרי לימוד ברמה המשובחת ביותר בחינם. בספר תרגילים זה, הושקעו מאמצים ומשאבים רבים, על מנת לשרת אתכם ברמה הגבוהה ביותר. למשל, עלות הפיתוח של ספר זה גבוהה מ- 30,000 ש"ח. הספר כולל פיתרון סופי של השאלות. כל המעוניין לצפות בפיתרון המלא יוכל לעשות זאת באתר האינטרנט שלנו www.GOOL.co.il.

מאחלים לכם שתפיקו מירב התועלת מהספר,

צוות אתר GOOL.

<u>עמוד</u>	תוכן העניינים :
1	הוראות לשימוש יעיל ומוצלח בספר התרגילים
	<u>שאלות</u>
	1. פרק 1 : שיווי משקל של מונופול רגיל
	2. פרק 2 : התערבות ממשלה במצב של מונופול
	3. פרק 3 : שיווי משקל של מונופול מפלה
	4. פרק 4 : מונופול מפלה ולא מפלה במשק פתוח (ייצוא, ייבוא)
	5. פרק 5 : מונופול מפלה מושלם
	6. פרק 6 : מונופול רב מפעלים וקרטל
	7. פרק 7 : מונופסון
	8. פרק 8 : תחרות בין מעטים
	9. פרק 9 : יעילות בייצור ובצריכה
	10. פרק 10 : יעילות בייצור ובצריכה – מוצרים ציבוריים
	11. פרק 11 : השפעות חיצוניות
	12. פרק 12 : מבחן לדוגמה 1
	13. פרק 13 : מבחן לדוגמה 2

פרק ראשון – חלק 1 – מונופול רגיל

הקדמה

בפרק זה, נעסוק בפתרונות פשוטים של שיווי משקל בשוק המוצר, בענף בו יש יצרן יחיד (מונופול). נראה סוגים שונים של עקומות ביקוש העומדות בפני היצרן וסוגים שונים של עקומות היצע (הוצאה שולית של היצרן). נראה כיצד היצרן גוזר את עקומת הפידיון השולי מכל עקומת ביקוש וכיצד הוא קובע את הכמות והמחיר בשיווי משקל בהשוואה (ולא בהכרח בשיוויון) בין עקומת ההוצאה השולית לעקומת הפידיון השולי.

שאלה 1

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. להלן מספר טענות:

- המונופול מצוי בנקודה בה גמישות הביקוש גדולה מיחידתית.
- אם יקבל המונופול סובסידיה ליחידה בדיוק בגובה העלות, הוא יבחר לייצר מחצית מהכמות המקסימלית שהוא יכול לייצר, וגמישות הביקוש בנקודה תהיה יחידתית.
- אם גמישות הביקוש בנקודה האופטימלית שווה ל-2-, הרי שהפדיון השולי שווה למחצית המחיר לצרכן.

- רק טענה ב' נכונה.
- כל הטענות נכונות.
- רק טענה ג' נכונה.
- רק טענות א' ו- ב' נכונות.
- רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 2

נתון יצרן יחיד בעל פונקציית הוצאות $TC = 250 + 20Q$ עומד בפני ביקוש $P = 100 - 2Q$. להלן מספר טענות:

- בנקודה האופטימלית גמישות הביקוש שווה 1.5.
- רווחי היצרן המקסימליים שווים 500.
- אם תגדל ההוצאה הקבועה ל-1000, יפסיק היצרן לייצר בטווח הארוך.

- רק טענה א' נכונה.
- רק טענה ב' נכונה.
- רק טענה ג' נכונה.
- רק טענות א' ו- ב' נכונות.
- רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 3

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 200 - 2Q$. ליצרן פונקציית הוצאות $TC = 360Q - 10Q^2 + 600$. להלן מספר טענות:

- היצרן ייצר 10 יחידות על מנת להגיע לרווח מקסימלי.
- היצרן ייצר כמה שיותר יחידות.
- היצרן לא ייצר כלל.
- היצרן ישווה בין ההוצאה השולית לעקומת הביקוש על מנת להגיע לפיתרון אופטימלי.

שאלה 4

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 200 - 2Q$. פונקציית ההוצאות נחלקת לשני תחומים:

עד 24 יחידות: $TC = 240Q - 5Q^2 + 1600$ מעבר ל-24 יחידות: $TC = 5,500$.

להלן מספר טענות:

- א. המונופול ייצר $6\frac{2}{3}$ יחידות בטווח קצר.
- ב. המונופול ייצר 50 יחידות בטווח קצר ולא ייצר בטווח ארוך.
- ג. כדאי למונופול לייצר גם בטווח ארוך וגם בטווח קצר.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו-ב' נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלות 5 עד 9 לא בחומר הלימוד שלכם

שאלה 10

מונופול מייצר ומצוי בשיווי משקל של הטווח הארוך. ידוע שעקומת הביקוש ליניארית וגמישות הביקוש במחיר שיווי המשקל שווה ל-2. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה בסך A ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. המחיר לצרכן בשיווי משקל שווה 2A.
- ב. שיפור טכנולוגי, המוזיל את העלות השולית ליחידה יכול להביא לנקודת שיווי משקל בה גמישות הביקוש קטנה מאחת (בערך מוחלט).
- ג. שיפור טכנולוגי, המוזיל את העלות השולית ליחידה ב-2 ש"ח, יוזיל את המחיר לצרכן ב 2 ש"ח, גם כן.

1. כל הטענות אינן נכונות.
2. רק טענה א' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה ב' נכונה.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 11

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. הממשלה מטילה על המונופול, מס קבוע לכל יחידה מיוצרת. להלן מספר טענות:

1. הכמות המיוצרת תגדל והמחיר לצרכן יעלה.
2. ייתכן שהמחיר ליצרן ירד.
3. המחיר ליצרן ירד והמחיר לצרכן יעלה.
4. המונופול יפסיק לייצר את המוצר.

שאלה 12

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. הממשלה נותנת למונופול, סובסידיה קבועה לכל יחידה מיוצרת בגובה העלות השולית שלו. להלן מספר טענות:

1. מאחר שהעלות ליצרן שווה כעת לאפס, היצרן ייצר כמות אינסופית.
2. היצרן יגיע לרווח מקסימלי, אך לא בהכרח לפידיון מקסימלי.
3. אם ליצרן אין הוצאות קבועות, הרי שפידיונו המקסימלי יהיה שווה לרווחיו המקסימליים.
4. בשיווי המשקל החדש, גמישות הביקוש גדולה מאחת והכמות המיוצרת שווה למחצית הכמות המקסימלית.

שאלה 13

לא בחומר הלימוד

שאלה 14

מונופול מייצר ומצוי בשיווי משקל של הטווח הארוך. ידוע שעקומת הביקוש ליניארית וגמישות הביקוש בנקודת שיווי משקל היא 2-. המחיר לצרכן הוא A ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. ההוצאה השולית של היצרן בשיווי משקל שווה 0.5 A.
- ב. שיפור טכנולוגי, המוזיל את ההוצאה השולית ליחידה יכול להביא לנקודת שיווי משקל בה גמישות הביקוש שווה לאחת (בערך מוחלט).
- ג. הרעה טכנולוגית, המייקרת את ההוצאה השולית ליחידה ב-1 ש"ח, תייקר את המחיר לצרכן ב 2 ש"ח, גם כן.

1. כל הטענות נכונות.
2. רק טענה א' נכונה.
3. רק טענות א' ו- ג' נכונות.
4. רק טענה ב' נכונה.
5. רק טענות ב' ו-ג' נכונות.

פרק ראשון – חלק 2: התערבות ממשלה במצב של מונופול

6 בשביל התרגול

אתר GOOL

לפתרונות מלאים בסרטוני וידאו היכנסו ל- www.GooL.co.il

שאלה 1

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית ועולה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. הממשלה קובעת למונופול מחיר מקסימום, הנמוך מהמחיר לצרכן שקבע המונופול. להלן מספר טענות:

- א. ירידת המחיר למונופול תביא לירידת הכמות שהוא מייצר.
- ב. אם מחיר המקסימום נמוך ממחיר של תחרות משוכללת, המונופול ימכור פחות יחידות מאשר קודם.
- ג. אם מחיר המקסימום שווה למחיר של תחרות משוכללת, המונופול ימכור כמות יחידות גדולה יותר מאשר קודם ולכן רווחיו יגדלו.

1. רק טענה ב' נכונה.
2. כל הטענות אינן נכונות.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 2

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית ועולה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. הממשלה קובעת למונופול מחיר מקסימום, הנמוך מהמחיר לצרכן שקבע המונופול. להלן מספר טענות:

- א. אם מחיר המקסימום גבוה מהעלות השולית במצב המוצא, המונופול ימכור כמות גדולה יותר, מאשר במצב המוצא.
- ב. אם מחיר המקסימום גבוה מהעלות השולית במצב המוצא, המונופול יספק את כל הכמות המבוקשת ע"י הצרכנים.
- ג. אם מחיר המקסימום שווה למחיר של תחרות משוכללת, המונופול ימכור כמות יחידות של תחרות משוכללת, רווחת המשק תגדל ורווחת המונופול תקטן.

1. רק טענה ב' נכונה.
2. כל הטענות נכונות.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 3

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 240 - 2Q$. ליצרן פונקציית הוצאות $TC = Q^2 + 20$. הממשלה קובעת למונופול מחיר מקסימום של 140 ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. היצרן יגדיל את הכמות המיוצרת, אך יוצר עודף ביקוש בשוק.
- ב. היצרן לא ישנה את הכמות המיוצרת.
- ג. העלות השולית לייצור מוצר X תגדל והפידיון השולי יקטן.

1. רק טענה ב' נכונה.
2. כל הטענות אינן נכונות.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 4

בשוק מסויים פועל מונופול המייצר את מוצר X. הצרכנים באותו שוק מוכנים להוציא סכום קבוע של 500 ש"ח על רכישת מוצר X. ליצרן הוצאה שולית קבועה לייצור המוצר של 60 ש"ח. ליצרן אין הוצאות קבועות והוא מייצר יחידות שלמות בלבד. הממשלה קובעת למונופול מחיר מקסימום של 100 ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. המונופול ייצר יחידה אחת ורווחיו יהיו 40 ש"ח.
- ב. המונופול ייצר 5 יחידות ורווחיו יהיו 200 ש"ח.
- ג. אם הצרכנים יגדילו את הסכום שהם מוציאים ל – 600 ש"ח, לא תשתנה הכמות המיוצרת.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות ב' וג' נכונות.
5. רק טענות א' וב' נכונות.

שאלה 5

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 240 - 2Q$. ליצרן פונקציית הוצאות $TC = 20Q + 300$. הממשלה מטילה על המונופול, מס קבוע לכל יחידה מיוצרת בסך 10 ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. הכמות המיוצרת תקטן והמחיר לצרכן יעלה ב 10 ש"ח.
- ב. ייתכן שהמחיר ליצרן ירד.
- ג. המחיר ליצרן ירד ב - 5 ש"ח והמחיר לצרכן יעלה ב - 5 ש"ח.
- ד. המונופול יפסיק לייצר את המוצר.

שאלה 6

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. הממשלה מטילה על המונופול, מס קבוע לכל יחידה מיוצרת. להלן מספר טענות:

- א. הכמות המיוצרת תגדל והמחיר לצרכן יעלה.
- ב. הכנסות הממשלה מהמס תהיינה גדולות יותר ככל שעקומת הביקוש קשיחה יותר.
- ג. המחיר ליצרן יעלה והמחיר לצרכן יעלה.
- ד. המונופול יפסיק לייצר את המוצר.

שאלה 7

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 120 - Q$. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה בגובה 40 ש"ח. למונופול אין הוצאות קבועות. הממשלה מטילה על המונופול מס קבוע לכל יחידה מיוצרת בסך 20 ש"ח. כתוצאה מכך:

- א. עודף הצרכן יקטן ב 50%.
- ב. עודף הצרכן ועודף היצרן יקטנו באותו שיעור.
- ג. הכנסות הממשלה מהמס יהיו 600 ש"ח.

1. רק טענות א' וג' נכונות.
2. רק טענה א' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה ב' נכונה.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 8

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 120 - Q$. ליצרן פונקציית הוצאות $TC = Q^2 + 50$. הממשלה נותנת ליצרן סובסידיה בסך 20 ש"ח ליחידה. כתוצאה מכך:

- א. המחיר ליצרן יגדל והמחיר לצרכן יקטן.
- ב. היצרן יקטין את הכמות המיוצרת.
- ג. אם במקביל תקבע הממשלה מחיר מקסימום של 85 ש"ח, ירדו רווחי היצרן.
- ד. אם במקביל הממשלה תגבה מהיצרן, מס קבוע (שאינו תלוי בכמות המיוצרת) בגודל הסובסידיה הכוללת שיקבל, הוא לא ישנה את הכמות המיוצרת.

שאלה 9

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 120 - Q$. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה בגובה 60 ש"ח. למונופול אין הוצאות קבועות. הממשלה קובעת למונופול מחיר מקסימום של 80 ש"ח. כתוצאה מכך:

- א. נוצר בשוק עודף ביקוש.
- ב. גם אם במקביל תתן הממשלה ליצרן סובסידיה קבועה לכל יחידה מיוצרת, ידרוש היצרן את המחיר המקסימלי.
- ג. עקב לחץ ועדי העובדים, הממשלה מעוניינת לפצות את המונופול על הירידה ברווחיו, בגלל קביעת מחיר המקסימום. גובה הפיצוי המדויק הוא 100 ש"ח.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות אינן נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 10

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 480 - 4Q$. ליצרן פונקציית הוצאות $TC = 2Q^2 + 7200$. הממשלה מעוניינת להביא את המונופול לייצר ולמכור בתנאי תחרות משוכללת ולהרוויח רווח נורמלי. להלן מספר טענות:

- א. על מנת להשיג מטרה זו, עליה לתת ליצרן סובסידיה של 240 ש"ח לכל יחידה מיוצרת ולגבות ממנו מס קבוע בסך 14,400 ש"ח.
- ב. הכמות שייצר היצרן תהיה 40 יחידות והמחיר שיגבה יהיה 320 ש"ח.
- ג. אם תבצע הממשלה את ההצעה מטענה אי לעיל, המחיר שהצרכן ישלם יהיה 240 ש"ח והיצרן יקבל 480 ש"ח.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות אינן נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 11

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 1500 - 2Q$. ליצרן פונקציית הוצאות $TC = 0.5Q^2 + 125,000$. הממשלה מעוניינת להביא את המונופול לייצר ולמכור בתנאי תחרות משוכללת ולהרוויח רווח נורמלי. להלן מספר טענות:

- א. תוספת הרווחה שתיווצר במשק, כתוצאה מפעולת הממשלה, תהיה בסך 60,000 ש"ח.
- ב. על מנת להשיג את המטרה, הממשלה יכולה לקבוע מחיר מקסימום בסך 500 ש"ח.
- ג. על מנת להשיג את המטרה, הממשלה יכולה לתת למונופול סובסידיה קבועה בגובה הפסד הרווחה הנובע מקיומו של המונופול.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 12

בשוק מסויים פועל מונופול המייצר את מוצר X. הצרכנים באותו שוק מוכנים להוציא סכום קבוע של A ש"ח על רכישת מוצר X. ליצרן הוצאה שולית קבועה לייצור המוצר של C ש"ח. ידוע כי $0.5A > C$. ליצרן אין הוצאות קבועות והוא מייצר יחידות שלמות בלבד. להלן מספר טענות:

- א. אם הממשלה תקבע מחיר מקסימום בגובה 50% מהמחיר במצב המוצא, תוכפל הכמות המיוצרת.
- ב. אם הממשלה תקבע מחיר מקסימום בגובה 50% מהמחיר במצב המוצא, יגדל הפידיון השולי בשיווי משקל.
- ג. אם הממשלה תטיל על המונופול מס לכל יחידה מיוצרת בסך C ש"ח, יפסיק המונופול לייצר את המוצר.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות אינן נכונות.
5. רק טענות א' וב' נכונות.

שאלה 13

מונופול נמצא בשיווי משקל בענף בו עקומת הביקוש היא בעלת גמישות יחידתית לכל אורכה. המונופול מייצר יחידות שלמות בלבד. למונופול הוצאה שולית חיובית וקבועה לייצור כל יחידה. במצב המוצא, היצרן נמצא ברווח. ליצרן אין הוצאות קבועות. להלן מספר טענות:

- א. אם תתווסף הוצאה קבועה למונופול, כך שהוא יעבור למצב של הפסד, היצרן יפסיק לייצר את המוצר.
- ב. שיפור טכנולוגי, המוזיל את העלות השולית ליחידה, יגרום לירידת המחיר לצרכן.
- ג. אם הצרכנים יגדילו את הסכום שהם מוכנים לשלם ב 20%, ובמקביל יעלו ההוצאות המשתנות של היצרן ב 20%, רווחי היצרן יעלו, גם כן ב 20%.

1. כל הטענות אינן נכונות.
2. רק טענה א' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה ב' נכונה.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

פרק ראשון – חלק 3: שיווי משקל של מונופול מפלה

שאלה 1

מונופול מפלה מוכר לשני שווקים. הביקוש בשוק א' - $P = 100 - 2Q$ והביקוש בשוק ב' - $P = 150 - 3Q$. להלן מספר טענות:

1. אם למונופול יש הוצאות קבועות בלבד, הוא ימכור כמות זהה בכל שוק ובמחיר זהה.
2. אם למונופול הוצאה שולית חיובית וקבועה, הוא ימכור כמות שונה בכל שוק ובמחיר שונה.
3. אם למונופול הוצאה שולית חיובית וקבועה והממשלה מחליטה לסבסד את הצרכנים בשוק א' בסכום קבוע של 50 ש"ח ליחידה, המונופול ימכור לשני השווקים במחיר זהה.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות ב' ו- ג' נכונות.

שאלה 2

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. נתון שבמחיר של A ש"ח שווה גמישות הביקוש בשני השווקים. להלן מספר טענות:

- א. אם למונופול יש הוצאות קבועות בלבד, הוא ימכור כמות זהה בכל שוק.
- ב. אם למונופול יש מלאי, הוא ימכור במחיר זהה בכל שוק.
- ג. אם למונופול הוצאה שולית חיובית וקבועה, הוא ימכור במחיר זהה בכל שוק.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות ב' ו- ג' נכונות.

שאלה 3

מונופול מוכר לשני שווקים שונים. הממשלה אוסרת עליו להפלות בין הצרכנים בשני השווקים. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. העלות השולית של המונופול קבועה ושווה ל 10 ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. הפידיון השולי יהיה זהה בשני השווקים.
- ב. אם הממשלה תבטל את איסור ההפליה, הפידיון השולי יהיה זהה בשני השווקים ושווה ל-10.
- ג. המונופול ימכור במחיר זהה בכל שוק ובפידיון שולי שונה.

- 1. רק טענה א' נכונה.
- 2. רק טענה ב' נכונה.
- 3. רק טענה ג' נכונה.
- 4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
- 5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 4

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. כל יחידה מיוצרת עולה למונופול B ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. שיפור טכנולוגי, המוזיל את העלות השולית ליחידה יביא לירידה בפידיון השולי ובמחיר בשני השווקים.
- ב. שיפור טכנולוגי, המוזיל את העלות השולית ליחידה יכול להביא להפסקת המכירה בשוק הפחות רווחי מבין השניים.
- ג. אם הממשלה תיתן סובסידיה לצרכנים בשוק א', לא ישתנה הפידיון השולי בשוק זה.

- 1. רק טענה א' נכונה.
- 2. רק טענה ב' נכונה.
- 3. רק טענה ג' נכונה.
- 4. רק טענות א' ו- ג' נכונות.
- 5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 5

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. כל יחידה מיוצרת עולה למונופול C ש"ח. ידוע שבשיווי משקל, גמישות הביקוש בשוק א' היא 2- ובשוק ב' היא 3-. להלן מספר טענות:

1. המחיר בשוק א' גבוה מהמחיר בשוק ב'.
2. התייקרות של 50% בעלות השולית של המונופול תגרום להפסקת המכירה בשוק ב'.
3. המחיר זהה בשני השווקים.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 6

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש בשוק א' היא ליניארית. הצרכנים בשוק ב' מוציאים סכום קבוע של A ש"ח על המוצר. כל יחידה מיוצרת עולה למונופול C ש"ח. נתון ש- $2C=A$. למונופול יש הוצאות קבועות. להלן מספר טענות:

- א. הפדיון השולי בשוק ב' גבוה יותר.
- ב. התייקרות של 120% בעלות השולית של המונופול תגרום להפסקת המכירה בשני השווקים.
- ג. אילו הצרכנים בשוק א' היו מוכנים להוציא סכום קבוע על המוצר, היה הפדיון זהה בשני השווקים.

1. כל הטענות אינן נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 7

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש בשני השווקים ליניאריות. הסכום המקסימלי, שמוכנים הצרכנים לשלם בשוק א' גבוה מזה שבשוק ב'. למונופול

פונקציית ייצור $Q = L^{\frac{1}{3}} K^{\frac{1}{3}}$. במצב המוצא, מוכר המונופול בשני השווקים. להלן מספר טענות:

- א. הפדיון השולי בשוק א' גבוה יותר.
- ב. עלייה בביקוש בשוק ב' יכולה לגרום להפסקת המכירה בשוק א'.
- ג. עלייה בשכר העובדים יכולה לגרום להפסקת המכירה שוק ב' בלבד.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 8

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש בשני השווקים ליניאריות. במחיר של 100 ש"ח רוצים הצרכנים בשני השווקים כמות של 100 יחידות. עלייה של 1 ש"ח במחיר מקטינה את הכמות המבוקשת בשוק א' ביחידה אחת ובשוק ב' בשתי יחידות. להלן מספר טענות:

- א. אם ייצור כל יחידה עולה 100 ש"ח, המונופול ימכור כמות שווה בשני השווקים ובמחיר שונה.
- ב. אם ייצור כל יחידה עולה 100 ש"ח, המונופול ימכור בשני השווקים במחיר זהה.
- ג. אם ליצרן, יש הוצאות קבועות בלבד, הכמות הנמכרת בשוק ב' תהיה גבוהה ב 50% מהכמות הנמכרת בשוק א'.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 9

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומת הביקוש בשוק א' ליניארית ובשוק ב' – גמישה לחלוטין במחיר של 10 ש"ח. למונופול הוצאה שולית, שעולה עם הכמות המיוצרת. להלן מספר טענות:

1. המונופול ימכור בהכרח בשני השווקים.
2. אם ידוע שהפידיון השולי בשוק א' גבוה מהפידיון השולי בשוק ב', כדאי למונופול להעביר יחידות משוק ב' לשוק א', על מנת להגדיל את רווחיו.
3. אם ידוע שהמונופול מוכר לשני השווקים וגמישות הביקוש בשוק א' שווה בנקודת שיווי המשקל 2-, הרי שהמחיר לצרכן בשוק א' הוא 20 ש"ח.

1. רק טענה א' נכונה.
2. כל הטענות נכונות.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ג' נכונות.
5. רק טענות ב' ו- ג' נכונות.

שאלה 10

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה. עקומת הביקוש בשוק א', העומדת בפניו ליניארית. כעת הצטרף שוק נוסף עם עקומת ביקוש זהה לשוק הראשון. להלן מספר טענות:

- א. היצרן ימכור בשוק ב' כמות זהה לכמות הנמכרת בשוק א' ובמחיר זהה.
- ב. אם היצרן יתחיל למכור בשוק ב', עליו להקטין את הכמות המיוצרת בשוק א' ולהעלות מחיר בשני השווקים.
- ג. אם עקומת הביקוש הייתה שונה, היצרן היה מוכר בשוק ב' כמות שונה לכמות הנמכרת בשוק א' ובמחיר שונה.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ג' נכונה.
3. רק טענה ב' נכונה.
4. רק טענות א', ג', נכונות.
5. רק טענות א', ב', נכונות.

שאלה 11

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. צרכן א' מוכן לרכוש כמות כפולה בכל מחיר ומחיר מצרכן ב'. להלן מספר טענות:

- א. אם למונופול יש הוצאות קבועות בלבד, הוא ימכור כמות זהה בכל שוק.
- ב. אם למונופול יש מלאי, הוא ימכור במחיר זהה בכל שוק.
- ג. אם למונופול, הוצאה שולית חיובית וקבועה, הוא ימכור במחיר זהה בכל שוק.
  1. רק טענה א' נכונה.
  2. רק טענה ב' נכונה.
  3. רק טענה ג' נכונה.
  4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
  5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 12

מונופול מוכר לשני שווקים שונים. הממשלה אוסרת עליו להפלות בין הצרכנים בשני השווקים. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. העלות השולית של המונופול קבועה בגובה A ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. ייתכן שהפידיון השולי יהיה זהה בשני השווקים.
- ב. אם הממשלה תבטל את איסור ההפליה, הפידיון השולי יהיה זהה בשני השווקים ושווה ל-A.
- ג. המונופול ימכור במחיר זהה בכל שוק ובפידיון שולי שונה.
  1. רק טענה א' נכונה.
  2. רק טענה ב' נכונה.
  3. רק טענה ג' נכונה.
  4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
  5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 13

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. כל יחידה מיוצרת עולה למונופול C ש"ח. להלן מספר טענות:

א. הטלת מס בסך 10 ₪ ליחידה מיוצרת, תביא לעלייה בפידיון השולי ובמחיר בשני השווקים.
ב. הטלת מס בסך 10 ₪ ליחידה מיוצרת יכולה להביא להפסקת המכירה בשוק הפחות רווחי מבין השניים.

ג. אם הממשלה תטיל מס קנייה על הצרכנים בשוק א' בלבד, המחיר ליצרן יירד, אך לא ישתנה הפידיון השולי בשוק זה.

1. כל הטענות נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ג' נכונות.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 14

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. כל יחידה מיוצרת עולה למונופול A ש"ח. ידוע שבשיווי משקל, גמישות הביקוש בשוק א' היא 1.5- ובשוק ב' היא 2-. להלן מספר טענות:

א. המחיר בשוק א' נמוך מהמחיר בשוק ב'.
ב. התייקרות של 100% בעלות השולית של המונופול תגרום להפסקת המכירה בשני השווקים.
ג. המחיר זהה בשני השווקים.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות אינן נכונות.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 15

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית ועולה. עקומת הביקוש בשוק א', העומדת בפניו ליניארית. כעת הצטרף שוק נוסף עם עקומת ביקוש זהה לשוק הראשון. להלן מספר טענות:

- א. היצרן ימכור בשוק ב' כמות זהה לכמות הנמכרת בשוק א' ובמחיר זהה.
- ב. אם היצרן יתחיל למכור בשוק ב', עליו להקטין את הכמות המיוצרת בשוק א' ולהעלות מחיר בשני השווקים.
- ג. אם עקומת הביקוש הייתה שונה, היצרן היה מוכר בשוק ב' כמות שונה לכמות הנמכרת בשוק א' ובמחיר שונה.

1. רק טענה א' נכונה.
2. רק טענה ג' נכונה.
3. רק טענה ב' נכונה.
4. רק טענות א', ג' נכונות.
5. רק טענות א', ב' נכונות.

פרק ראשון – חלק 4: מונופול מפלה ולא מפלה במשק פתוח (ייצוא, ייבוא)

שאלה 1

בפני יצרן יחיד בעל פונקציית הוצאות $TC = 60 + 2X^2$ עומד ביקוש מקומי $P = 120 - 2X$. המשק נפתח לייצוא וייבוא והמחיר העולמי של המוצר הוא 80 ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. לפני פתיחת המשק, מכר המונופול בארץ 15 יחידות במחיר 90 ש"ח.
- ב. לאחר פתיחת המשק, לא יתקיים ייבוא או ייצוא, והיצרן ימכור את הכמות של תחרות משוכללת.
- ג. אם הממשלה תאסור על ייבוא המוצר, תקטן הכמות הנמכרת בארץ ל- 10 יחידות והמחיר יגדל ל- 100 ש"ח.

1. רק טענות א' וג' נכונות.
2. רק טענה א' נכונה.
3. כל הטענות נכונות.
4. רק טענה ב' נכונה.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 2

בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, להלן מספר טענות נוספות:

- א. אם הממשלה תאסור את ייבוא המוצר, יתפתח ייצוא של 10 יחידות.
- ב. אם ירד המחיר העולמי ל- 75 ש"ח, יתפתח ייבוא ומצב המונופול יורע.
- ג. הכמות הנמכרת בארץ היא תמיד כפולה במעבר ממצב של מונופול מפלה עם ייצוא למצב של רשות לייבא.

1. רק טענות א' וג' נכונות.
2. רק טענה א' נכונה.
3. כל הטענות נכונות.
4. רק טענה ב' נכונה.
5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 3

מונופול מפלה מוכר לשני שווקים: מקומי ועולמי. הביקוש המקומי ליניארי והביקוש העולמי גמיש לחלוטין. עקומת העלות השולית של היצרן עולה משמאל לימין. להלן מספר טענות:

- א. המחיר בשוק המקומי יכול להיות שווה למחיר העולמי.
- ב. הפידיון השולי בשוק המקומי שווה למחיר העולמי.
- ג. ירידה במחיר העולמי תקטין את הכמות הנמכרת בארץ ובחו"ל.
- ד. ירידה במחיר העולמי אינה יכולה לגרום למכירה בשוק המקומי בלבד.

שאלה 4

מונופול מפלה מוכר לשני שווקים: מקומי ועולמי. הביקוש המקומי ליניארי והביקוש העולמי גמיש לחלוטין. עקומת העלות השולית של היצרן עולה משמאל לימין. להלן מספר טענות:

- א. עלייה בביקוש המקומי תביא למכירה בשוק המקומי בלבד.
- ב. עלייה במחיר העולמי תביא למכירה בשוק העולמי בלבד.
- ג. הטלת מס על היצרן לכל יחידה מיוצרת עלולה לגרום להפסקת הייצוא.
- ד. סובסידיה ליצרן לכל יחידה מיוצרת תגדיל את הכמות הנמכרת בארץ ובחו"ל.

שאלה 5

בפני יצרן יחיד בעל הוצאה שולית $MC = Q$ עומד ביקוש מקומי $P = 100 - 2Q$. המשק פתוח לייצוא וייבוא והמחיר העולמי של המוצר הוא 50 ש"ח.

- א. מחיר המוצר בארץ 50 ש"ח והפידיון השולי שווה ל-0.
- ב. אם הממשלה תטיל מכס של 50 ש"ח ליחידה, יגדל המחיר בארץ ותקטן הכמות הנרכשת בארץ ב 50%.
- ג. אם בנוסף להטלת מכס, תאסור הממשלה על אפליית מחירים בין צרכני הארץ לצרכני חו"ל, יעדיף המונופול למכור רק בארץ במחיר גבוה יותר.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 6

מונופול מפלה מוכר בארץ ובחו"ל. למונופול הוצאה שולית עולה. הממשלה מטילה מס על כל יחידה מיוצרת. להלן מספר טענות:

- א. המונופול יפסיק לייצא.
- ב. המונופול ימכור בשני השווקים, בכל מקרה.
- ג. הייצוא בכל מקרה יקטן או ייפסק וייתכן שהמחיר בארץ לא יושפע.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 7

מונופול מפלה עומד בפני שני צרכנים. הביקוש של צרכן א' ליניארי והביקוש של צרכן ב' גמיש לחלוטין. למונופול הוצאה שולית עולה. הממשלה מטילה מס על כל יחידה מיוצרת. להלן מספר טענות:

- א. המונופול ימכור לשני הצרכנים בהכרח.
- ב. ייתכן שהמונופול ימכור בשוק ב', גם אם הוא מפסיד על כל יחידה הנמכרת בשוק זה.
- ג. המחיר בשני השווקים יכול להיות זהה.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 8

מונופול מייצר את מוצר X ומוכר אותו רק בארץ. למונופול הוצאה שולית עולה. כעת נפתחה בפני המונופול, האפשרות לייצא את המוצר במחיר נמוך מהמחיר השורר בארץ בתנאי תחרות משוכללת. המונופול יכול להפלות. להלן מספר טענות:

- א. המונופול ימשיך למכור רק בארץ.
- ב. המונופול ימכור בשני השווקים, ויעלה את המחיר בארץ.
- ג. ייתכן שהמונופול ימכור בשני השווקים. במקרה כזה הכמות הנמכרת בארץ תקטן.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. כל הטענות נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 9

מונופול מייצר את מוצר X ומוכר אותו רק בארץ. למונופול הוצאה שולית עולה. הממשלה פותחת את המשק למסחר בינלאומי (ייבוא וייצוא) וידוע שהמחיר העולמי נמוך מהמחיר שקבע המונופול במצב המוצא. להלן מספר טענות:

- א. המונופול אדיש בין פתיחת המשק לייבוא לבין קביעת מחיר מקסימום ברמת המחיר העולמי של המוצר.
- ב. הצרכנים אדישים בין פתיחת המשק לייבוא לבין קביעת מחיר מקסימום ברמת המחיר העולמי של המוצר.
- ג. לא ייתכן שהמונופול יבחר להתחיל לייצא את המוצר.

1. כל הטענות אינן נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה א' נכונה.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 10

מונופול מפלה מייצר את מוצר X ומוכר אותו בארץ ובחו"ל. הביקוש העולמי למוצר גמיש לחלוטין והביקוש המקומי ליניארי. נתון שהייבוא אינו אפשרי לצרכנים במצב המוצא וכן שגמישות הביקוש המקומי, ברמת המחיר שדורש המונופול בארץ, שווה 3-. להלן מספר טענות:

- א. המונופול יגבה בארץ מחיר גבוה ב 50% מהמחיר בחו"ל.
- ב. אם הייבוא יתאפשר, תגדל הכמות שקונים הצרכנים בארץ, אך לא ניתן לומר בדיוק בכמה.
- ג. אם הייבוא יתאפשר, תגדל הכמות שקונים הצרכנים בדיוק פי שתיים.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה א' נכונה.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 11

מונופול מפלה מייצר את מוצר X ומוכר אותו בארץ ובחו"ל. הביקוש העולמי למוצר גמיש לחלוטין והביקוש המקומי ליניארי. ליצרן הוצאה שולית קבועה לייצור המוצר. במצב המוצא מוכר המונופול בשני השוקים. להלן מספר טענות:

- א. המונופול מוכר כמה שיותר.
- ב. אם הממשלה תאסור על ייצוא המוצר, ירד המחיר בארץ.
- ג. אם הממשלה תאסור על ייצוא המוצר, תגדל הכמות הנמכרת בארץ, אך לא ישתנה המחיר בארץ.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה א' נכונה.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 12

מונופול מפלה מייצר את מוצר X ומוכר אותו בארץ ובחו"ל. המחיר העולמי של המוצר הוא 50 ש"ח והצרכנים המקומיים מוציאים סכום קבוע של 800 ש"ח על מוצר X . ליצרן עקומת היצע $P = 2Q$ והוא מוכר יחידות שלמות בלבד. הממשלה אוסרת על ייבוא המוצר. להלן מספר טענות:

- א. המונופול ייצא 24 יחידות.
- ב. אם הממשלה תאפשר ייבוא תגדל הכמות הנרכשת בארץ פי 2.
- ג. אם הממשלה תיתן סובסידיה ליצרן על כל יחידה מיוצרת, הוא יגדיל את הכמות שהוא מוכר גם בארץ וגם בחו"ל.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה א' נכונה.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 13

נתון מונופול מפלה בעל עלות שולית עולה עם הכמות המיוצרת, המוכר לשוק מקומי בעל ביקוש ליניארי. כעת הממשלה פותחת את המשק לייצוא וגם לייבוא מתחרה במחיר נמוך מהמחיר, שמבקש המונופול במצב המוצא. להלן מספר טענות:

- א. בכל מקרה, יתפתח ייבוא.
- ב. המונופול מפסיד ממהלך זה.
- ג. ייתכן שיתפתח ייצוא.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה א' נכונה.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 14

מונופול עומד בפני צרכן בעל ביקוש $P = 100 - X$. עקומת ההיצע של המונופול היא $MC = 2X$. כעת מצטרף צרכן נוסף, המוכן לרכוש כל כמות של המוצר במחיר של 60 ש"ח. נתון שהצרכנים אינם יכולים לסחור ביניהם. להלן מספר טענות:

א. רווחי המונופול יגדלו ב 150 ש"ח.

ב. עודף הצרכן של הצרכן הראשון יקטן ב- 112.5 ש"ח.

ג. הרווחה הכוללת בענף תקטן.

1. רק טענות ב' וג' נכונות.

2. רק טענה ב' נכונה.

3. רק טענה ג' נכונה.

4. רק טענה א' נכונה.

5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 15

מונופול מפלה מוכר לשוק מקומי ולחו"ל. עקומות הביקוש וההיצע המקומיות רגילות ועקומת הביקוש של חו"ל גמישה לחלוטין ברמת המחיר העולמי. כעת גדל הביקוש המקומי למוצר, אך עדיין נמשך הייצוא. להלן מספר טענות:

א. המחיר בשני השווקים יגדל.

ב. הכמות הנמכרת בשני השווקים תגדל.

ג. אם הביקוש המקומי ימשיך לגדול, ייתכן שיתפתח ייבוא של המוצר.

1. רק טענות א' וב' נכונות.

2. רק טענה ב' נכונה.

3. רק טענה ג' נכונה.

4. רק טענה א' נכונה.

5. כל הטענות אינן נכונות.

פרק ראשון – חלק 5: מונופול מפלה מושלם

שאלה 1

מוצר X מיוצר ע"י מונופול מפלה מושלם. למונופול הוצאה שולית עולה עם גידול בכמות המיוצרת. עקומת הביקוש העומדת בפני המונופול ליניארית. להלן מספר טענות:

- א. הפידיון השולי של מונופול מפלה מושלם שווה למחיר המוצר בשיווי משקל.
- ב. הפידיון השולי של מונופול מפלה מושלם גבוה מהפידיון השולי הקיים בתנאי תחרות משוכללת.
- ג. מחיר המוצר בשיווי משקל של מונופול מפלה מושלם גבוה ממחיר המוצר בשיווי משקל של מונופול רגיל.
- ד. הפידיון השולי של מונופול מפלה מושלם נמוך מהפידיון השולי בשיווי משקל של מונופול רגיל.

שאלה 2

מוצר X מיוצר ע"י מונופול מפלה מושלם. למונופול הוצאה שולית קבועה. עקומת הביקוש העומדת בפני המונופול ליניארית. להלן מספר טענות לגבי מצב שיווי משקל:

- א. הכמות הנמכרת ע"י מונופול מפלה מושלם גדולה מהכמות הנמכרת בתנאי תחרות משוכללת.
- ב. המונופול הרגיל משווה את ההוצאה השולית לפידיון השולי שלו ואילו המונופול המפלה המושלם משווה לביקוש ואינו משווה לפידיון השולי שלו.
- ג. הכמות הנמכרת ע"י מונופול מפלה מושלם כפולה מהכמות הנמכרת ע"י מונופול רגיל.
- ד. אם יקבל המונופול סובסידיה לכל יחידה מיוצרת בגובה ההוצאה השולית שלו, הוא ימכור לצרכנים את מחצית הכמות המקסימלית שהם מוכנים לרכוש.

שאלה 3

מוצר X מיוצר ע"י מונופול מפלה מושלם. למונופול הוצאה שולית קבועה בסך 10 ש"ח. עקומת הביקוש העומדת בפני המונופול ליניארית. להלן מספר טענות:

- א. עודף היצרן גבוה יותר מאשר במצב של מונופול רגיל, אך הרווחה הכוללת בענף נמוכה יותר מאשר במצב של מונופול רגיל.
- ב. עודף הצרכן גבוה יותר מאשר במצב של מונופול רגיל, וגם הרווחה הכוללת בענף גבוהה יותר מאשר במצב של מונופול רגיל.
- ג. עודף הצרכן נמוך יותר מאשר במצב של תחרות משוכללת, אך הרווחה הכוללת בענף גבוהה יותר מאשר במצב של תחרות משוכללת.
- ד. עודף הצרכן נמוך יותר מאשר במצב של תחרות משוכללת, ואילו הרווחה הכוללת בענף שווה למצב של תחרות משוכללת.

שאלה 4

מוצר X מיוצר ע"י מונופול מפלה מושלם. למונופול הוצאה שולית חיובית וקבועה בגובה M ש"ח. עקומת הביקוש העומדת בפני המונופול ליניארית. הממשלה מחליטה לתת למונופול סובסידיה על כל יחידה מיוצרת. להלן מספר טענות:

- א. המונופול יגדיל את הכמות המיוצרת ופדיונו השולי יגדל.
- ב. הירידה במחיר לצרכן בשיווי משקל קטנה יותר, מאשר במצב שבו מדובר במונופול רגיל.
- ג. המונופול יגדיל את הכמות המיוצרת ועודף הצרכן יגדל.
- ד. המחיר לצרכן משתנה באותה מידה כמו בתחרות משוכללת.

שאלה 5

נתונים מונופול מפלה מושלם, מונופול רגיל ויצרן בתחרות משוכללת, שההוצאה השולית שלהם היא קבועה ושווה ל- 7 ש"ח. בפני כולם עומד הביקוש הלא רציף הבא:

<u>מחיר</u>	<u>כמות</u>
10	2
9	3
8	4
7	5
6	6

להלן מספר טענות:

- א. המונופול המפלה המושלם והיצרן בתחרות משוכללת ימכרו 5 יחידות, והמונופול הרגיל ימכור 3 יחידות.
- ב. המונופול המפלה המושלם והיצרן בתחרות משוכללת ימכרו במחיר 7 ש"ח, והמונופול הרגיל ימכור במחיר 9 ש"ח.
- ג. הפידיון השולי של שלושתם יהיה 7 ש"ח.

1. רק טענות א' וב' נכונות.
2. רק טענה ב' נכונה.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענה א' נכונה.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

פרק 6 – מונופול רב מפעלים וקרטל

לפרק זה יש תרגילים בשני המבחנים לדוגמה המצויים בסוף ספר זה.

פרק 7: מונופסון

שאלה 1

נתונה פירמה המייצרת ומוכרת את מוצר X בתנאי תחרות משוכללת ורוכשת כמונופסון את תשומה L. מכאן ש:

- 1) על מנת למקסם רווחיו, המונופסון ישווה את ערך התפוקה השולית (התרומה של העובד האחרון להכנסות שלו) לשכר המשולם לעובד.
- 2) על מנת למקסם רווחיו, המונופסון ישווה את ערך התפוקה השולית (התרומה של העובד האחרון להכנסות שלו) להוצאה השולית להעסקת עובד נוסף.
- 3) ההוצאה השולית להעסקת עובד נוסף שווה לשכר המשולם לעובד.
- 4) ככל שעקומת ההיצע קשיחה יותר, המונופסון יעסיק יותר עובדים במחיר שוק נתון.

שאלה 2

נתונה פירמה המייצרת ומוכרת את מוצר X בתנאי תחרות משוכללת ורוכשת כמונופסון את תשומה L. מכאן ש:

- א. אם תחול עלייה במחיר במוצר X, אז תחול עלייה בשכר העובדים ובכמות המועסקת ע"י המונופסון.
- ב. אם יחול שיפור טכנולוגי המגדיל את התפוקה השולית של כל עובד, אז תחול עלייה בשכר העובדים ובכמות המועסקת ע"י המונופסון.
- ג. אם תעלה דרישת העובדים לשכר גבוה יותר עבור כל כמות של עובדים, אז תחול עלייה בשכר העובדים ובכמות המועסקת ע"י המונופסון.

(1) רק טענה א' נכונה.

(2) רק טענה ב' נכונה.

(3) רק טענה ג' נכונה.

(4) טענות א' וג' נכונות.

(5) טענות א' וב' נכונות.

שאלה 3

נתונה פירמה המייצרת ומוכרת את מוצר X בתנאי תחרות משוכללת ורוכשת כמונופסון את תשומה L . פונקציית הייצור של המונופסון היא $X = 4L$. מחיר המוצר בשוק הוא 20 ש"ח.

המונופסון רואה לפניו פונקציית היצע של התשומה $P_L = L$. מכאן ש:

- כדאי למונופסון להעסיק 40 עובדים ולשלם לכל עובד שכר של 40 ש"ח.
- אם מחיר יחידת תפוקה היה 30 ש"ח, המונופול היה מעסיק 60 עובדים ומייצר 240 יחידות.
- התפוקה השולית של התשומה L פוחתת ולכן כדאי להעסיק מינימום עובדים.

(1) רק טענה א' נכונה.

(2) רק טענה ב' נכונה.

(3) רק טענה ג' נכונה.

(4) טענות א' וג' נכונות.

(5) טענות א' וב' נכונות.

שאלה 4

נתונה פירמה המייצרת ומוכרת את מוצר X בתנאי תחרות משוכללת ורוכשת כמונופסון את תשומה A . פונקציית הייצור של המונופסון היא $X = 190A - 2A^2$. מחיר המוצר בשוק הוא 2 ש"ח. המונופסון רואה לפניו עקומת היצע SL : $W = 200 + A$. מכאן ש:

- כדאי למונופסון להעסיק 20 עובדים ולשלם לכל עובד שכר של 240 ש"ח.
- כדאי למונופסון להעסיק 18 עובדים ולשלם לכל עובד שכר של 236 ש"ח.
- אם פונקציית הייצור הייתה $X = 90A$, התרומה של כל עובד הייתה קבועה, אך לא היה כדאי להעסיק אף עובד.

1. רק טענה א' נכונה.

2. רק טענה ב' נכונה.

3. רק טענה ג' נכונה.

4. טענות א' וג' נכונות.

5. טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 5

בשוק התשומה **L** המשמשת לייצור מוצר **X** קיימת תחרות משוכללת. אם יתאחדו כל היצרנים הרוכשים את תשומה **L** ויפעלו כמונופסון אז:

1. מחיר התשומה **L** יעלה.
2. הכמות הנרכשת של תשומה **L** תעלה.
3. רווחי היצרנים הרוכשים את תשומה **L** יעלו והכמות מיוצרת על ידם של מוצר **X** תגדל.

- (1) רק טענה א' נכונה.
- (2) רק טענה ב' נכונה.
- (3) רק טענה ג' נכונה.
- (4) כל הטענות אינן נכונות.
- (5) טענות א' וג' נכונות.

שאלה 6

נתונה פירמה המייצרת ומוכרת את מוצר **X** בתנאי תחרות משוכללת ופועלת כמונופסון בשוק העבודה. הממשלה קובעת שכר מינימום גבוה מהשכר שקבע המונופסון, על מנת להגדיל את התעסוקה מבלי ליצור אבטלה. הממשלה תשיג את מטרתה:

- א. בכל מקרה.
- ב. רק אם שכר המינימום נמוך או שווה לשכר השורר בתנאי תחרות משוכללת.
- ג. אם השכר שנקבע מעל לשכר השורר בתנאי תחרות משוכללת.
- ד. בשום מצב, כי שכר מינימום גורם לאבטלה, בכל מקרה.

פרק 8 – אוליגופול ותורת המשחקים

לפרק זה יש שאלות לתרגול בשני המבחנים לדוגמה המצויים בסוף ספר זה.

פרק 9 – יעילות בייצור ועקומת התמורה

שאלה 1

במשק מייצרים 2 מוצרים X, Y בעזרת 2 גורמי יצור A, B. פונקציות היצור הן:

$$X = a_x^{0.5} b_x^{0.5}$$

$$Y = a_y b_y$$

הכמות המקסימלית של גורמי היצור הינה: $a=1200, b=300$

משוואת עקומת התמורה היא:

$$1. \quad Y = 1200 - X$$

$$2. \quad Y = 1200 - X^2$$

3. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

$$4. \quad Y = (600 - X)^2$$

שאלה 2

במשק מייצרים 2 מוצרים X, Y בעזרת 2 גורמי יצור A, B. פונקציות היצור הן:

$$X = b_x^{0.5}$$

$$Y = a_y b_y$$

הכמות המקסימלית של גורמי היצור הינה: $a=30, b=120$

משוואת עקומת התמורה היא:

$$1. \quad Y + X = 120$$

$$2. \quad \frac{Y}{900} + X^2 = 120$$

3. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

$$4. \quad Y = 120 - X^2$$

לפרק זה יש שאלות נוספות לתרגול בשני המבחנים לדוגמה המצויים בסוף ספר זה.

פרק 10 – יעילות בצריכה

שאלה 1

במשק יש שני צרכנים: צרכן 1 בעל פונקציית תועלת $U_1(X_1, Y_1) = X_1 + Y_1$

וצרכן 2 בעל פונקציית תועלת $U_2(X_2, Y_2) = 4X_2 + Y_2$

לשני הצרכנים יש סל תחילי עם 12 יחידות מכל מוצר.

להלן מספר טענות:

1. קו החוזה נמצא על הדופן הימנית והדופן התחתונה של תיבת אדגורת'.
2. קו החוזה נמצא על האלכסון של תיבת אדגורת'.
3. ההקצאה $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (10, 24 : 14, 0)$ נמצאת בליבה.
4. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 2

במשק מסוים פועלים שני צרכנים, צרכן 1 וצרכן 2, וקיימים שני מוצרים, מוצר X ומוצר Y.

העדפות הצרכנים מיוצגות על ידי פונקציות התועלת:

$u_1 = x_1 y_1^{0.5}$ ו- $u_2 = x_2^{0.5} y_2$. במשק אין ייצור, וההקצאה התחילית היא:

$(x_1, y_1; x_2, y_2) = (90, 120; 60, 180)$. בתנאים אלה שיווי משקל תחרותי הוא:

$$p^* = 1.8, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (30, 100, 70, 100)$$

$$p^* = 1.8, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (50, 102, 50, 98)$$

$$p^* = 2, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (100, 100, 50, 200)$$

$$p^* = 2, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (52, 96, 48, 104)$$

$$p^* = 1, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (50, 60, 50, 140)$$

לפרק זה יש שאלות נוספות לתרגול בשני המבחנים לדוגמה המצויים בסוף ספר זה.

פרק 11 – יעילות כוללת

שאלה 1

במשק מייצרים שני מוצרים X ו Y . עקומת התמורה של המשק מוצגת באופן הבא:

$$Y = 160 - \frac{X^2}{5}$$

במשק יש שני צרכנים: צרכן 1 בעל פונקציית תועלת $U_1(X_1, Y_1) = 4X_1 + Y_1$

וצרכן 2 בעל פונקציית תועלת $U_2(X_2, Y_2) = 2X_2 + 0.5Y_2$.

איזו מן ההקצאות הבאות מקיימת את שלושת תנאי היעילות?

1. $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (5, 90; 5, 50)$

2. $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (50, 5; 5, 90)$

3. $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (0, 160; 0, 0)$

4. $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (0, 0; 30, 0)$

שאלה 2

במשק מייצרים שני מוצרים X ו Y . עקומת התמורה של המשק מוצגת באופן הבא:

$$Y = 1200 - 5X$$

במשק יש שני צרכנים: צרכן 1 בעל פונקציית תועלת $U_1(X_1, Y_1) = X_1 + Y_1$

וצרכן 2 בעל פונקציית תועלת $U_2(X_2, Y_2) = 4X_2 + Y_2$.

איזו מן ההקצאות הבאות מקיימת את שלושת תנאי היעילות?

1. $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (240, 0; 0, 0)$

2. $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (120, 0; 120, 0)$

3. $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (0, 0; 0, 1200)$

4. $(X_1, Y_1 : X_2, Y_2) = (0, 600; 240, 600)$

שאלה 3

משק פתוח עם יצור וצרכן אחד.

לצרכן פונקציית תועלת: $u = x^2 + y^2$

פונקציית עקומת התמורה של המשק היא $y = 1200 - 2x$,

המחירים שבהם נסחרים המוצרים בעולם הם $P_x, P_y = (4, 6)$
להלן מספר טענות:

1. הצרכן מייצר את מוצר X בלבד ומייבא 1200 יחידות ממוצר Y.
2. הצרכן מייצר את מוצר Y בלבד ומייבא 1800 יחידות ממוצר X.
3. הצרכן לא יצרוך ממוצר X בכלל.
4. הצרכן ימכור יחידות של מוצר X וייבא יחידות של מוצר Y.

לפרק זה יש שאלות נוספות לתרגול בשני המבחנים לדוגמה המצויים בסוף ספר

זה.

פרק 12 – מוצרים ציבוריים

לפרק זה יש שאלות לתרגול בשני המבחנים לדוגמה המצויים בסוף ספר זה.

פרק 13 – השפעות חיצוניות

לפרק זה יש שאלות לתרגול בשני המבחנים לדוגמה המצויים בסוף ספר זה.

טבלת פתרונות סופיים לפרקים 1 עד 5 + פרק 7

שאלה	פרק 1	פרק 2	פרק 3	פרק 4	פרק 5	פרק 7
1	2	5	2	3	א	2
2	5	5	5	3	ג	5
3	ב	2	2	ב	ד	5
4	2	4	2	ג	ד	5
5	1	1	ג	1	5	4
6	2	1	ב	3		ב
7	4	5	5	2		
8	2	5	א	3		
9	1	5	3	1		
10	א	1	5	5		
11	ג	5	1	1		
12	ג	4	5	4		
13	4	1	3	3		
14	3	4		1		
15		5		5		
16						
17						
18						
19						
20						

מבחן לדוגמה – מספר 1

שאלה 1

בענף X פועל מונופול. עקומת העלות הכוללת של המונופול נתונה על ידי $TC(x) = 2x^2$

עקומת הביקוש (ההופכית) ל-X היא: $p(x) = 120 - 2x$

בשוק העולמי נסחר X במחיר קבוע $p_w = 84$. מותר רק לייצא (אסור לייבא).

תוספת הרווח של מונופול מפלה בהשוואה למונופול שאינו מפלה (מותר למונופול למכור רק לשוק המקומי במחיר גבוה מהמחיר העולמי) היא:

1. 100

2. 162

3. 144

4. 400

5. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 2

בשוק X קיים מונופול, עקומת העלות הכוללת של המונופול נתונה ע"י: $TC(x) = x^2$

עקומת הביקוש העומדת בפני המונופול היא: $p(x) = 120 - 2x$

הממשלה החליטה להביא את המשק למקסימום רווחה על-ידי סובסידיה לכל יחידה מיוצרת ולממן זאת באמצעות מס קבוע.

לשם כך דרושה מדיניות משולבת של:

1. סובסידיה של 30 לכל יחידה מיוצרת ומס קבוע של 60

2. סובסידיה של 60 לכל יחידה מיוצרת ומס קבוע של 1800

3. סובסידיה של 40 לכל יחידה מיוצרת ומס קבוע של 80

4. סובסידיה של 80 לכל יחידה מיוצרת ומס קבוע של 2400

שאלה 3

מי מבין הטענות הבאות נכונה?

1. הטלת מס קבוע על המונופול גורמת לו להקטין את הכמות המיוצרת.

2. הטלת מס קבוע על המונופול עלולה לגרום לו להפסיק לייצר באופן מיידי.

3. הטלת מס קבוע על המונופול תגרום לעליית המחיר לצרכנים.

4. הטלת מס על המונופול בשיעור קבוע מהרווח, עלולה לגרום לו להפסיק לייצר.

5. הטלת מס על המונופול בשיעור קבוע מהרווח, אינה משנה את העיוות שנוצר כתוצאה מהמונופול.

שאלה 4

להלן מטריצת התשלומים של שני שחקנים. המספר השמאלי בכל משבצת מציין את התועלת לשחקן הראשון והמספר הימני מציין את התועלת לשחקן השני.

		שחקן 2	
		A	B
שחקן 1	C	6,8	9,4
	D	3,5	7,2
	E	4,4	6,5

שיווי משקל נאש הם :

1. (C,B)
2. (C,A)
3. (D,B)
4. (D,B)
5. אין שיווי משקל נאש.

שאלה 5

בענף פועלים שני יצרנים, יצרן A ויצרן B, המייצרים את מוצר X. פונקצית העלות של יצרן A

נתונה ע"י $TC_A(x_A) = 120 + 0.5x_A^2$ ופונקצית ההיצע של יצרן B נתונה ע"י: $x_B = p$.

פונקצית הביקוש היא $p = 600 - x$ כאשר X מייצג את הכמות הכוללת משני היצרנים.

נתון שפירמה A מנהיגת מחירים. שיווי המשקל הוא :

1. $X_A=150, X_B=225$
2. $X_A=200, X_B=300$
3. $X_A=225, X_B=150$
4. $X_A=225, X_B=300$

שאלה 6

שתי פירמות 1 ו-2 מתחרות בשוק מוצר X . נתון כי הביקוש העומד בפני הפירמות הוא:
 $P_x = 350 - x$ (כאשר X מייצג את הכמות הכוללת משני היצרנים). במצב הקיים מתקיים שיווי משקל קורנו – נאש.

פונקצית העלות של יצרן 1 היא: $TC(x_1) = \frac{1}{4}x_1^2$ ופונקצית העלות של יצרן 2 היא:

$$.TC(x_2) = \frac{1}{4}x_2^2$$

אילו יצרן 1 היה מנהיג כמויות, בכמה בקירוב היה גדל הרווח שלו?

1. 500
2. 470
3. 600
4. 0
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 7

שתי פירמות 1 ו-2 מתחרות בשוק מוצר X . נתון כי הביקוש העומד בפני הפירמות הוא:
 $P_x = 350 - x$ (כאשר X מייצג את הכמות הכוללת משני היצרנים). במצב הקיים מתקיים שיווי משקל ברטרנד. היצרנים מציעים מחירים ביחידות שלמות.

פונקצית העלות של יצרן 1 היא: $TC(x_1) = 60x_1$ ופונקצית העלות של יצרן 2 היא:

$$.TC(x_2) = 50x_2$$

אילו מחירים מייצגים שיווי משקל זה?

1. $(P_1, P_2) = (59, 50)$
2. $(P_1, P_2) = (60, 59)$
3. $(P_1, P_2) = (50, 60)$
4. $(P_1, P_2) = (50, 49)$

שאלה 8

במשק מסוים פועלים שני צרכנים, צרכן 1 וצרכן 2, וקיימים שני מוצרים, מוצר X ומוצר Y. העדפות הצרכנים מיוצגות על ידי פונקציות התועלת:

$$u_1 = x_1 y_1 \quad \text{ו-} \quad u_2 = x_2 y_2 \quad \text{במשק אין ייצור, וההקצאה התחילית היא:}$$

$$(x_1, y_1; x_2, y_2) = (40, 120; 60, 80) \quad \text{בתנאים אלה שיווי משקל תחרותי הוא:}$$

$$1. \quad p^* = 1.8, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (30, 100, 70, 100)$$

$$2. \quad p^* = 1.8, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (50, 102, 50, 98)$$

$$3. \quad p^* = 2, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (50, 100, 50, 100)$$

$$4. \quad p^* = 2, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (52, 96, 48, 104)$$

$$5. \quad p^* = 1, \quad (x_1, y_1, x_2, y_2) = (50, 60, 50, 140)$$

שאלה 9

מוצר X מיוצר ע"י מונופול מפלה מושלם. למונופול הוצאה שולית עולה עם גידול בכמות המיוצרת. עקומת הביקוש העומדת בפני המונופול ליניארית. להלן מספר טענות:

- ה. הפידיון השולי של מונופול מפלה מושלם שווה למחיר המוצר בשיווי משקל.
- ו. הפידיון השולי של מונופול מפלה מושלם גבוה מהפידיון השולי הקיים בתנאי תחרות משוכללת.
- ז. מחיר המוצר בשיווי משקל של מונופול מפלה מושלם גבוה ממחיר המוצר בשיווי משקל של מונופול רגיל.
- ח. הפידיון השולי של מונופול מפלה מושלם נמוך מהפידיון השולי בשיווי משקל של מונופול רגיל.

שאלה 10

במשק עקומת תמורה: $Y = 450 - 1.5X$, ו 2 צרכנים בעלי העדפות הבאות:

$$U_1 = 14X_1 + 7Y_1$$

$$U_2 = X_2 + Y_2$$

הכמויות המקסימליות הן $X = 200$, $Y = 150$. אלו מבין ההקצאות מקיימת יעילות כוללת?

1. $(0, 200, 150, 0)$
2. $(200, 0, 0, 150)$
3. $(100, 75, 100, 75)$
4. $(100, 100, 100, 50)$
5. אין ש"מ שמקיים יעילות כוללת בעקבות כך ששיפועי עקומות התועלת שונים

שאלה 11

משק פתוח עם יצור וצרכן אחד המיוצג בעקומת העדפות הבאה :

$$u = 2 \ln x^2 + \ln y^4$$

ועקומת תמורה: $2Y^2 = 1632 - X^2$, מחיר X העולמי הינו 10 שח, ומחיר Y הינו 2 שח.

א. הצרכן מייצא 19.6 יחידות X , ומקבל תמורתם 98 יחידות Y

ב. הצרכן מייבא 19.6 יחידות X , ומשלם תמורתם 98 יחידות Y

ג. העדפת הצרכן הייתה $u = x^{50} y$ המשק לא היה מייבא ולא היה מייצא.

1. רק טענה א נכונה.

2. רק טענה ב נכונה.

3. רק טענה ג נכונה.

4. טענות א' וגי נכונות

5. טענות ב' וגי נכונות

שאלה 12

במשק שני צרכנים, צרכן 1 וצרכן 2, הצורכים שני מוצרים, מוצר X ומוצר Y .

העדפות הצרכנים ניתנות לייצוג על-ידי פונקציות התועלת:

$$u_1(x_1, y_1) = x_1^{0.5} y_1^{0.5}, \quad u_2(x_2, y_2) = x_2 y_2$$

במשק אין ייצור, וההקצאה התחילית היא: $(x_1, y_1; x_2, y_2) = (16, 36; 24, 44)$.

איזו הקצאה מבין ההקצאות הבאות שייכת לליבה?

1. $(x_1, y_1; x_2, y_2) = (15, 30; 25, 50)$

2. $(x_1, y_1; x_2, y_2) = (17, 30; 23, 50)$

3. $(x_1, y_1; x_2, y_2) = (23, 46; 17, 34)$

4. $(x_1, y_1; x_2, y_2) = (17, 34; 23, 46)$

5. כל התשובות האחרות לא נכונות.

שאלה 13

במשק 4 צרכנים הצורכים שני מוצרים: מוצר ציבורי טהור X ומוצר פרטי Y_i . נניח כי $P_Y = P_X = 10$. פונקציית התועלת המייצגת את יחס העדפה של צרכן i היא: $u^i(X, Y_i) = XY_i$, הכנסות הפרטים הן: $(I_1, I_2, I_3, I_4) = (440, 240, 120, 200)$. ידוע שכל פרט מממן $1/4$ מעלות המוצר הציבורי. הכמות היעילה של המוצר הציבורי היא:

1. 250
2. 150
3. 50
4. 100

שאלה 14

קיבוץ אריאל מתכנן להקים בריכה (מוצר X). העלות השולית של כל מ"ר של הבריכה היא 40 ₪. בקיבוץ חיים 3 תושבים זהים בהעדפותיהם.

התועלת של תושב, מהבריכה וממוצרים אחרים (Y), היא: $u^i(X, Y_i) = XY_i^3$.

נתון שמחיר מוצר $Y = 1$ (השווה לעלות השולית ליצורו), והכנסות הפרטים הן:

$$(I_1, I_2, I_3) = (440, 240, 120)$$

המחיר הדיפרנציאלי למ"ר של הבריכה שצריך לשלם כל פרט על מנת להביא לגודל בריכה יעיל הוא:

1. $P_x^1 = 20, P_x^2 = 16, P_x^3 = 4$
2. $P_x^1 = 24, P_x^2 = 12, P_x^3 = 4$
3. $P_x^1 = 22, P_x^2 = 12, P_x^3 = 6$
4. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 15

במשק מייצרים שני מוצרים X ו Y . באיזה מן המקרים הבאים ייתכן שתתקיים יעילות כוללת:

1. מוצר X מיוצר ע"י מונופול ומוצר Y מיוצר בשוק תחרותי. גמישות הביקוש בשני הענפים היא יחידתית.
2. מוצר X מיוצר ע"י מונופול ומוצר Y מיוצר ע"י מונופול.
3. שני המוצרים מיוצרים בשוק תחרותי ויש סובסידיה לצרכנים לרכישת מוצר X .
4. שני המוצרים מיוצרים בשוק תחרותי ויצרן מוצר X בלבד מקבל סובסידיה לרכישת אחד מגורמי הייצור.

שאלה 16

פארק שעשועים קם לא רחוק ממזבלת חיריה. הפארק מרוויח ממכירת כרטיסים T וידוע שככל שכמות הזבל (Z) גדלה כך פחות אנשים מגיעים לפארק.

$$\pi_T = 520T - 2T^2 - 2TZ \quad \text{פונקציית הרווח של הפארק היא:}$$

$$\pi_Z = 320Z - 2Z^2 \quad \text{פונקציית הרווח של המזבלה היא:}$$

מהן הכמויות הצפויות בשיווי משקל תחרותי?

1. $T=80, Z=90$

2. $T=90, Z=80$

3. $T=100, Z=70$

4. $T=70, Z=100$

שאלה 17

פארק שעשועים קם לא רחוק ממזבלת חיריה. הפארק מרוויח ממכירת כרטיסים T וידוע שככל שכמות הזבל (Z) גדלה כך פחות אנשים מגיעים לפארק.

$$\pi_T = 520T - 2T^2 - 2TZ \quad \text{פונקציית הרווח של הפארק היא:}$$

$$\pi_Z = 320Z - 2Z^2 \quad \text{פונקציית הרווח של המזבלה היא:}$$

מהן הכמויות היעילות מבחינה חברתית?

1. $T=80, Z=90$

2. $T=90, Z=80$

3. $T=120, Z=20$

4. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 18

פארק שעשועים קם לא רחוק ממזבלת חיריה. הפארק מרוויח ממכירת כרטיסים T וידוע שככל שכמות הזבל (Z) גדלה כך פחות אנשים מגיעים לפארק.

$$\pi_T = 520T - 2T^2 - 2TZ \quad \text{פונקציית הרווח של הפארק היא:}$$

$$\pi_Z = 320Z - 2Z^2 \quad \text{פונקציית הרווח של המזבלה היא:}$$

הממשלה מטילה מס על כל יחידת זבל Z על מנת להביא את המצב ליעיל מבחינה חברתית. מה גובה המס ליחידה?

1. 160

2. 100

3. 240

4. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

מבחן לדוגמה – מספר 2

שאלה 19

במשק סגור מייצרים שני מוצרים X ו-Y. עקומת התמורה נתונה ע"י: $x^2 + y^2 = 2000$

במשק צרכן יחיד עם פונקציית תועלת $u(x, y) = x + 2y$

הרכב הייצור / סל הצריכה המקיים יעילות כוללת הוא:

1. $(x, y) = (0, \sqrt{2000})$

2. $(x, y) = (\sqrt{2000}, 0)$

3. $(x, y) = (20, 40)$

4. כל התשובות האחרות שגויות.

שאלה 20

במשק פתוח מייצרים שני מוצרים X ו-Y. עקומת התמורה נתונה ע"י: $X + 2Y = 120$

במשק צרכן יחיד עם פונקציית תועלת $u(x, y) = 6x + 8y$

המחיר העולמי של שני המוצרים הוא 8.

התועלת המקסימלית של הצרכן שווה:

1. 720

2. 960

3. 480

4. כל התשובות האחרות שגויות.

שאלה 21

מונופסון מייצר את מוצר X באמצעות עובדים L. פונקציית ההיצע של עבודה היא $W=10L$. פונקציית הייצור היא $X = 120L - 2L^2$. מחיר מוצר X הוא 5. רווח המונופסון הוא:

1. 4000
2. 3000
3. 4500
4. 2500

שאלה 22

מונופסון מייצר את מוצר X באמצעות עובדים L. פונקציית ההיצע של עבודה היא $W=10L$. פונקציית הייצור היא $X = 120L - 2L^2$. מחיר מוצר X הוא 5. הממשלה קבעה שכר מינימום של 300. איזו טענה נכונה?

1. בשוק ישרור השכר התחרותי.
2. תהיה אבטלה של 15 עובדים.
3. מספר העובדים יגדל.
4. שכר המינימום לא אפקטיבי כי זה ההוצאה השולית של המונופסון במצב המוצא.

שאלה 23

למונופול יש שני מפעלים. הביקוש למוצר הוא $P = 120 - 0.2Q$.
 העלות הכוללת לייצור המוצר במפעל 1 היא: $TC_1 = 200 + 2q_1^2$
 העלות הכוללת לייצור המוצר במפעל 2 היא: $TC_2 = 225 + 0.5q_2^2$

1. הרווח של המונופול הוא 2500.
2. אם הביקוש יירד, ייתכן שהמונופול ייצר מפעל 1 בלבד.
3. אם הביקוש יירד, ייתכן שהמונופול ייצר עם מפעל 2 בלבד.
4. אם הביקוש יעלה, ייתכן שהמונופול ייצר עם מפעל 2 בלבד.

שאלה 24

במשק מייצרים 2 מוצרים X, Y בעזרת 2 גורמי יצור A, B. פונקציות היצור הן :

$$X=10ax+5bx$$

$$Y=12ay+3by$$

הכמות המקסימלית של גורמי היצור הינה : $a=1000, b=100$
משוואת עקומת התמורה היא :

$$\begin{aligned} Y &= 10,400 - X & 0 \leq X \leq 500 \\ Y &= 12,800 - 0.5X & 500 \leq X \leq 10,500 \end{aligned} \quad .1$$

$$\begin{aligned} Y &= 12,300 - 0.6X & 0 \leq X \leq 500 \\ Y &= 12,600 - 1.2X & 500 \leq X \leq 10,500 \end{aligned} \quad .2$$

$$\begin{aligned} Y &= 10,600 - 1.5X & 0 \leq X \leq 500 \\ Y &= 12,700 - 0.9X & 500 \leq X \leq 10,500 \end{aligned} \quad .3$$

.4 כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 25

מונופול מייצר ומצוי בשיווי משקל של הטווח הארוך. ידוע שעקומת הביקוש ליניארית וגמישות הביקוש במחיר שיווי המשקל שווה ל -2. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה בסך A ש"ח. להלן מספר טענות :

ד. המחיר לצרכן בשיווי משקל שווה 2A.

ה. שיפור טכנולוגי, המוזיל את העלות השולית ליחידה יכול להביא לנקודת שיווי משקל בה גמישות הביקוש קטנה מאחת (בערך מוחלט).

ו. שיפור טכנולוגי, המוזיל את העלות השולית ליחידה ב-2 ש"ח, יוזיל את המחיר לצרכן ב 2 ש"ח, גם כן.

1. כל הטענות אינן נכונות.

2. רק טענה א' נכונה.

3. רק טענה ג' נכונה.

4. רק טענה ב' נכונה.

5. רק טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 26

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. הממשלה מטילה על המונופול, מס קבוע לכל יחידה מיוצרת. להלן מספר טענות:

1. הכמות המיוצרת תגדל והמחיר לצרכן יעלה.
2. ייתכן שהמחיר ליצרן ירד.
3. המחיר ליצרן ירד והמחיר לצרכן יעלה.
4. המונופול יפסיק לייצר את המוצר.

שאלה 27

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית וקבועה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. הממשלה נותנת למונופול, סובסידיה קבועה לכל יחידה מיוצרת בגובה העלות השולית שלו. להלן מספר טענות:

1. מאחר שהעלות ליצרן שווה כעת לאפס, היצרן ייצר כמות אינסופית.
2. היצרן יגיע לרווח מקסימלי, אך לא בהכרח לפידיון מקסימלי.
3. אם ליצרן אין הוצאות קבועות, הרי שפידיונו המקסימלי יהיה שווה לרווחיו המקסימליים.
4. בשיווי המשקל החדש, גמישות הביקוש גדולה מאחת והכמות המיוצרת שווה למחצית הכמות המקסימלית.

שאלה 28

בשוק X קיים יצרן יחיד המייצר כמות אופטימלית. ליצרן הוצאה שולית חיובית ועולה. עקומת הביקוש העומדת בפניו ליניארית. הממשלה קובעת למונופול מחיר מקסימום, הנמוך מהמחיר לצרכן שקבע המונופול. להלן מספר טענות:

- א. ירידת המחיר למונופול תביא לירידת הכמות שהוא מייצר.
- ב. אם מחיר המקסימום נמוך ממחיר של תחרות משוכללת, המונופול ימכור פחות יחידות מאשר קודם.
- ג. אם מחיר המקסימום שווה למחיר של תחרות משוכללת, המונופול ימכור כמות יחידות גדולה יותר מאשר קודם ולכן רווחיו יגדלו.

1. רק טענה ב' נכונה.
2. כל הטענות אינן נכונות.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

שאלה 29

נתון יצרן יחיד העומד בפני ביקוש $P = 240 - 2Q$. ליצרן פונקציית הוצאות $TC = Q^2 + 20$. הממשלה קובעת למונופול מחיר מקסימום של 140 ש"ח. להלן מספר טענות:

- א. היצרן יגדיל את הכמות המיוצרת, אך יוצר עודף ביקוש בשוק.
- ב. היצרן לא ישנה את הכמות המיוצרת.
- ג. העלות השולית לייצור מוצר X תגדל והפידיון השולי יקטן.

1. רק טענה ב' נכונה.
2. כל הטענות אינן נכונות.
3. רק טענה ג' נכונה.
4. רק טענות א' ו- ב' נכונות.
5. רק טענות א' וג' נכונות.

מונופול מפלה מוכר לשני שווקים. הביקוש בשוק א' - $P = 100 - 2Q$ והביקוש בשוק ב' - $P = 150 - 3Q$. להלן מספר טענות:

1. אם למונופול יש הוצאות קבועות בלבד, הוא ימכור כמות זהה בכל שוק ובמחיר זהה.
2. אם למונופול הוצאה שולית חיובית וקבועה, הוא ימכור כמות שונה בכל שוק ובמחיר שונה.
3. אם למונופול הוצאה שולית חיובית וקבועה והממשלה מחליטה לסבסד את הצרכנים בשוק א' בסכום קבוע של 50 ש"ח ליחידה, המונופול ימכור לשני השווקים במחיר שונה.
4. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 31

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומות הביקוש העומדות בפני המונופול הן ליניאריות. כל יחידה מיוצרת עולה למונופול C ש"ח. ידוע שבשיווי משקל, גמישות הביקוש בשוק א' היא 2- ובשוק ב' היא 3-. להלן מספר טענות:

1. המחיר בשוק א' גבוה מהמחיר בשוק ב'.
2. התייקרות של 50% בעלות השולית של המונופול תגרום להפסקת המכירה בשוק ב'.
3. המחיר זהה בשני השווקים.
4. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 32

הנסיעה מי"ם לת"א אורכת כשעה ברכבת. כרטיס ברכבת עולה 20 ₪. כל הפרטים זהים ומעריכים את עלות שעה שלהם ב 100 ₪.

הנסיעה ברכב אורכת זמן משתנה כתלות בצפיפות התנועה בכביש לפי היחס הבא:

$$T(N) = 0.5 + 0.01N$$

כאשר T מייצג זמן ו N מייצג את מספר כלי הרכב בזמן נתון.

הניחו כי הנוסעים ברכב מקבלים אותו מהעבודה ולכן אין להם עלות נוספת מלבד עלות הזמן שלהם.

הניחו שלכל האנשים מידע מלא על מספר הרכבים בכביש בטרם יחליטו אם לנסוע ברכבת או ברכב פרטי.

1. מספר כלי הרכב שיסעו בכביש בשיווי משקל יהיה 60.
2. מספר כלי הרכב האופטימלי מבחינה חברתית יהיה 35.
3. אגרת נסיעה בכביש של 40 ₪ תביא לאופטימום החברתי.
4. טענות 2+3 נכונות.

שאלה 33

מונופול מוכר לשני שווקים שונים ביניהם הוא יכול להפלות. עקומת הביקוש בשוק א' ליניארית ובשוק ב' – גמישה לחלוטין במחיר של 10 ש"ח. למונופול הוצאה שולית, שעולה עם הכמות המיוצרת. להלן מספר טענות:

1. המונופול ימכור בהכרח בשני השווקים.
2. אם ידוע שהפידיון השולי בשוק א' גבוה מהפידיון השולי בשוק ב', כדאי למונופול להעביר יחידות משוק ב' לשוק א', על מנת להגדיל את רווחיו.
3. אם ידוע שהמונופול מוכר לשני השווקים וגמישות הביקוש בשוק א' שווה בנקודת שיווי המשקל 2-, הרי שהמחיר לצרכן בשוק א' הוא 5 ש"ח.
4. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 34

בפני יצרן יחיד בעל פונקציית הוצאות $TC = 60 + 2X^2$ עומד ביקוש מקומי $P = 120 - 2X$. המשק נפתח לייצוא וייבוא והמחיר העולמי של המוצר הוא 80 ש"ח. להלן מספר טענות:

1. לפני פתיחת המשק, מכר המונופול בארץ 15 יחידות במחיר 100 ש"ח.
2. לאחר פתיחת המשק, לא יתקיים ייבוא או ייצוא, והיצרן ימכור את הכמות של תחרות משוכללת.
3. אם הממשלה תאסור על ייבוא המוצר, יגדל הרווח של המונופול ב 200.
4. שתי הטענות 2+3 נכונות.

שאלה 35

בפני יצרן יחיד בעל פונקציית הוצאות $TC = 60 + 2X^2$ עומד ביקוש מקומי $P = 120 - 2X$. המשק נפתח לייצוא וייבוא והמחיר העולמי של המוצר הוא 80 ש"ח. להלן מספר טענות:

1. הפידיון השולי בשיווי משקל הוא 60.
2. אם המחיר העולמי יירד, יתפתח ייצוא.
3. אם המחיר העולמי יעלה, יתפתח ייצוא והמחיר בארץ יהיה גבוה מהמחיר העולמי.
4. אם אוסרים על ייבוא המוצר, המונופול ייקח מחירים שונים בארץ ובחו"ל.

שאלה 36

מונופול בעל פונקציית הוצאות $TC = 60 + 2X^2$ עומד ביקוש מקומי $P = 120 - 2X$. הפסד הרווחה הנגרם כתוצאה מקיומו של המונופול הוא:

1. 80
2. 75
3. 50
4. מחיר מקסימום של 60 נהיבט את הפסד הרווחה.